

Statsråden

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité
Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref
2023/2815

Vår ref
23/1696-

Dato
1. september 2023

Svar på spørsmål om regjeringsapparatets håndtering av habilitetsregelverket

Jeg viser til Kontroll- og konstitusjonskomiteens brev 10. august 2023 til statsministeren og til statsministerens svar av i dag. Jeg er bedt om å svare for Samferdselsdepartementets vedkommende på spørsmålene 1, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13.

1. Komiteen ber om at Statsministerens kontor på vegne av samtlige departementer informerer komiteen om departementenes respektive rutiner for praktisering av habilitetsreglene.

Samferdselsdepartementet har følgende interne prosedyre for praktisering av habilitetsregelverket for politisk ledelse:

1. Dag 1 gjennomføres det en-til-en samtale med departementsråden hvor departementsråden gjennomgår hovedinnholdet i politisk håndbok, informerer om habilitetsregelverket og diskuterer mulige habilitetskonflikter med vedkommende. Slike ev. habilitetsutfordringer vil også kunne ha betydning for håndtering av konkrete budsjettsaker. Dersom det kommer opp forhold som kan medføre en utfordring i forhold til habilitet vil vi kunne gjøre en vurdering internt i departementet, ev. sende spørsmålet til Lovavdelingen for uttalelse. Dersom statsråden er inhabil i forhold til å behandle en sak innenfor sitt saksområde vil vi be om settestatsråd for behandling av saken.
2. I løpet av de neste dagene følger departementsråden opp den første samtalen, etter at vedkommende i politisk ledelse har tenkt gjennom sine personlige forhold og blitt mer kjent med departementets og sitt saksområde, for å høre om det har kommet opp problemstillinger knyttet til habilitet.

3. Departementsråden inviterer til åpenhet om disse spørsmålene fremover fordi ulike saker kan dukke opp og personlige relasjoner kan være i utvikling.

Samferdselsdepartementet har en valgkomite per selskap hvor departementet er eier. Valgkomiteen utarbeider innstilling til styresammensetning for de ulike selskapene som forelegges for politisk ledelse. Tilsvarende utarbeider embetsverket forslag til sammensetning av utvalg som forelegges for politisk ledelse. Eventuelle problemstillinger knyttet til habilitet håndteres løpende i disse prosessene.

5. Komiteen understreker at Stortinget har vedtatt i lov at det er hver tjenesteperson som har ansvaret for egen habilitet. Har departementene rutiner for å gjennomgå egne budsjetter og andre relevante saksporteføljer for å fange opp saksbehandling som kan bli berørt når en ny statsråd har hatt innledende samtale med departementsråden og gått gjennom mulige habilitetsutfordringer? Det bes videre om en konkret redegjørelse for hvilke rutiner Kunnskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet har for slik oppfølging av den innledende samtalen med ny statsråd.

Jeg viser til beskrivelse av den interne prosedyren i svar på spørsmål 1. Dersom den innledende samtalen viser at det er forhold knyttet til habilitet som det er grunn til å være oppmerksom på i framtidige saker, skal denne informasjonen deles med relevante avdelinger. Ved behov utarbeides det rutiner for saksbehandling knyttet til konkrete saker eller saksområder der habilitet kan være en problemstilling.

7. Komiteen ber om at Statsministerens kontor samler inn og oversender en oversikt over eventuelle endringer i departementenes rutiner fra 2017 til i dag for å ivareta habilitetsreglene.

Det har ikke vært endringer i departementenes rutiner for å ivareta habilitetsreglene for politisk ledelse fra 2017 til i dag.

8. Komiteen ber om en fullstendig liste over beslutninger som statsråden har fattet, eller deltatt i, hvor det i ettertid er avdekket inhabilitet.

Jeg har ikke fattet eller deltatt i beslutninger hvor det i ettertid er avdekket inhabilitet i perioden. Jeg er heller ikke kjent med at jeg har vært inhabil i saker som jeg har behandlet som medlem i regjeringen.

9. Komiteen viser til svar på spørsmål 4 i statsministerens svarbrev til kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 20. juli 2023. Komiteen ber om å få en oversikt over alle skriftlige habilitetsvurderinger som er foretatt i regjeringen fra den tiltrådte til dags dato. Det

bes opplyst hvilken dato vurderingen ble forespurt, og eventuelt når det ble foretatt en tilleggsvurdering.

Embetsverket i Samferdselsdepartementet har på forespørsel fra meg og tidligere statssekretær Mette Gundersen, foretatt to skriftlige habilitetsvurderinger knyttet til habiliteten til politisk ledelse i perioden. Den ene saken av 16. november 2021, omhandlet statssekretær Mette Gundersen sin habilitet knyttet til arbeid med byvekstavtale for Kristiansandregionen – på bakgrunn av hennes tidligere rolle som varaordfører i Kristiansand og representant i Kristiansand bystyre, samt min habilitet ifb. sak om ev. inngåelse av byvekstavtale for byområdet Nedre Glomma jf. min rolle som tidligere ordfører i Fredrikstad. Den andre av 25. oktober 2022, omhandler min habilitet i en sak om avhending av Infanterikasernen i Gamlebyen, Fredrikstad. På min forespørsel har departementet også bedt om en vurdering fra Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet om min habilitet i en sak om ev. endringer av personalbillettordningen, jf. at min far som tidligere ansatt i en jernbanevirksomhet har personalbillett. Lovavdelingen avga sin vurdering 22. juni 2023. Jeg vurderte at jeg ikke var inhabil i noen av sakene. Mette Gundersen vurderte at heller ikke hun var inhabil i sin sak.

10. Komiteen viser til svar på spørsmål 4 i statsministerens svar til kontroll og konstitusjonskomiteen datert 20. juli 2023. Komiteen ber regjeringen samle en oversikt over alle tilfeller der en statsråd har bedt embetsverket om bistand til habilitetsvurdering fra regjeringen tiltrådte til dags dato. Ettersom en slik oversikt ifølge statsministerens svarbrev ikke allerede foreligger, har komiteen forståelse for at detaljeringsgraden vil variere for de enkelte oppføringene.

Det er ikke mulig å lage en uttømmende liste/oversikt over alle tilfeller der det er bedt om embetsverkets bistand til habilitetsvurdering. Jeg viser derfor til svar på spørsmål 9. Jeg viser også til svar på spørsmål 1 der det beskrives en intern prosedyre hvor det i samtaler med departementsråden oppfordres til løpende dialog og åpenhet om eventuelle habilitetsspørsmål som kan dukke opp.

11. Komiteen ber regjeringen redegjøre for eventuelle rapporteringsrutiner for politisk ledelse i departementene som omfatter privatøkonomiske forhold. Komiteen ber om at redegjørelsen inkluderer informasjon om formålet med eventuell rapportering og hvilke opplysninger som i så fall rapporteres inn til Statsministerens kontor eller til det enkelte departement.

Samferdselsdepartementet har ingen skriftlige rapporteringsrutiner som omfatter privatøkonomiske forhold til politisk ledelse. Jeg viser imidlertid til svar på spørsmål 1 for en beskrivelse av en intern prosedyre om samtaler med departementsråden.

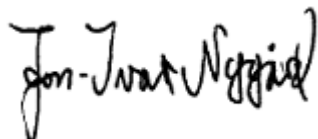
12. Komiteen ber om en liste, fordelt på departement og statsråd, over alle utnevnelser/oppnevnelser foretatt av statsråder eller regjering til råd, styre og andre relevante verv og organ fra oktober 2017 til i dag.

Vedlagt følger en oversikt over utnevnelser/oppnevnelser foretatt av Samferdselsministeren fra oktober 2017 og til dags dato.

13. Det vises til at SMK har bedt departementene om å gjøre en grundig gjennomgang av saker der habilitet kan være et tema, jf. statsministerens svarbrev av 20. juli 2023. Komiteen ber om å få oversendt departementenes gjennomgang.

Problemstillingene som har kommet opp i løpet av sommeren har naturlig bidratt til en ytterligere bevisstgjøring rundt spørsmålet om habilitet. Jeg har tenkt grundig gjennom egne personlige relasjoner og saker, men ikke identifisert noen nye habilitetsutfordringer.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Jon-Ivar Nygård". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Jon-Ivar Nygård

Kopi

Statsministerens kontor